

Cezary GĘBICKI

Sprawozdanie merytoryczne z działalności Częstochowskiego Towarzystwa Naukowego w okresie od 25 lutego 2013 r. do 27 lutego 2017 r.

W omawianym okresie Zarząd i członkowie Częstochowskiego Towarzystwa Naukowego kontynuowali statutową działalność, głównie w zakresie prac badawczych prowadzonych przez poszczególnych członków Towarzystwa, jak również w zakresie działalności edukacyjnej oraz popularyzacji wiedzy o mieście i regionie. Indywidualne zaangażowanie naukowe zaowocowało wieloma publikacjami złożonymi do druku m.in. w kolejnych tomach „Ziemi Częstochowskiej”, a także widoczne było w trakcie przygotowań do najważniejszych wydarzeń naukowych, jakimi były dwie konferencje naukowe.

Walne zebranie CzTN w dniu 25 lutego 2013 r. wybrało prof. dra hab. Grzegorza Majkowskiego – pracownika naukowego Akademii im. Jana Długosza – na funkcję prezesa w nowej kadencji, a także nowych członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej. Ustępujący Zarząd uzyskał absolutorium. Po rezygnacji prof. Grzegorza Majkowskiego z pełnionych funkcji, na posiedzeniu Zarządu Częstochowskiego Towarzystwa Naukowego w dniu 17 czerwca 2015 r. obowiązki kierowania bieżącymi pracami Towarzystwa podjął dotychczasowy wiceprezes dr Cezary Gębicki.

Nadzwyczajne Walne Zebranie Wyborcze przeprowadzone 27 października 2015 r. wybrało prezesem CzTN dra Cezarego Gębickiego na okres do końca kadencji władz Towarzystwa (tj. do lutego 2017 r.). Nastąpiły również zmiany w składzie Zarządu CzTN. Na zebraniu Zarządu CzTN w dniu 4 listopada 2015 r. powierzono funkcje wiceprezesa Towarzystwa oraz redaktora naukowego „Ziemi Częstochowskiej” prof. AJD dr hab. Beacie Urbanowicz, pracownikowi naukowemu Instytutu Historii Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie.

Zarząd CzTN bieżącej kadencji pracował w składzie:

- prof. dr hab. Grzegorz Majkowski – do 27.10.2015 r. prezes CzTN,
- dr Cezary Gębicki – prezes CzTN (do 27.10.2015 r. wiceprezes),

- dr hab. prof. AJD Beata Urbanowicz – wiceprezes i redaktor naukowy „Ziemi Częstochowskiej” – od 27.10.2015 r.,
- dr hab. prof. AJD Marcei Antoniewicz – sekretarz naukowy,
- mgr Jacek Koj – skarbnik,
- mgr Iwona Słabosz – sekretarz organizacyjny.

Wymienione osoby pod przewodnictwem prezesa CzTN stanowiły Prezydium Zarządu:

- ks. dr Jacek Kapuściński – członek Zarządu,
- mgr Marek Nowak – członek Zarządu,
- mgr Tomasz Andrzej Nowak – członek Zarządu,
- mgr Robert Sikorski – członek Zarządu,
- mgr Zbigniew Stańczyk – członek Zarządu,
- mgr inż. Dariusz Stefański – członek Zarządu – zmarły w 2016 r. Po śmierci kolegi Dariusza Stefańskiego nie dokonano wyboru uzupełniającego i od tego czasu Zarząd pracował w 9-osobowym składzie.

W tym samym roku nasze Towarzystwo poniosło jeszcze jedną stratę. Odszedł od nas prof. dr hab. Janusz Hereźniak, członek honorowy CzTN, długoletni członek Zarządu oraz wiceprezes CzTN ubiegłej kadencji.

W skład Komisji Rewizyjnej weszli:

- dr Juliusz Sętowski – przewodniczący Komisji,
- mgr Ewa Kaczmarzyk – członek Komisji,
- mgr Jerzy Sitek – członek Komisji.

Na początku kadencji CzTN liczyło 62 członków czynnych, sześciu honorowych, którymi byli: prof. dr hab. Janusz Berdowski, mgr Ewa Derda, dr Aleksander Jaśkiewicz, dr Franciszek Sobalski, prof. zw. dr hab. Janusz Hereźniak, ks. prof. zw. dr hab. Jan Związek, a także członka wspierającego, którym była Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie. Pod koniec bieżącej kadencji nasze Towarzystwo liczyło już 96 członków czynnych, natomiast w tym samym okresie skreślono z ewidencji (z różnych powodów) 9 członków. Zainteresowania naukowe zdecydowanej większości naszych koleżanek i kolegów dotyczyły nauk humanistycznych, w tym zwłaszcza historycznych, a jedynie 14 osób reprezentowało nauki ścisłe. Do grona samodzielnych pracowników naukowych należało 10 członków, w tym 3 emerytowanych. Wzrosła ilość członków będących młodszymi pracownikami nauki, a w tej grupie zwłaszcza studentów studiów doktoranckich, bardzo mocno angażujących się w bieżące prace Towarzystwa.

Bezpośrednie zaangażowanie i aktywność edukacyjna członków CzTN widoczne były podczas organizowanych (w ostatnie poniedziałki każdego miesiąca, a przejściowo także w środy) cyklicznych, otwartych zebrań naukowych, odbywanych w sali odczytowej Muzeum Częstochowskiego, w tzw. Willi Generała, przy al. Wolności 30 (o godz. 17.00), a kilkakrotnie w sali odczytowej Biblioteki Miejskiej przy al. NMP 22. Wygłoszone referaty reprezentowały różnorodną tematykę badawczą (głównie z dziedziny szeroko pojętych nauk humani-

stycznych, w mniejszym stopniu – przyrodniczych). Skupiały one zmienną liczbę słuchaczy. Wiele referatów wygłosili zaproszeni goście, w tym m.in. z Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu – niebędący członkami naszego Towarzystwa. W upływającej kadencji wygłoszono łącznie 30 referatów naukowych, spośród których na uwagę zasługują (wymieniono w kolejności wygłaszania):

- 18 marca 2013 r.: *Zabytki rękopiśmienne w zbiorach jasnogórskich*. Prelegent: prof. Grzegorz Majkowski;
- 22 kwietnia 2013 r.: *Środowiska przyrodnicze Częstochowy*. Prelegent: dr Cezary Gębicki;
- 20 maja 2013 r.: *Częstochowa w przewodnikach od XIX do XXI wieku*. Prelegent: mgr Robert Sikorski;
- 19 marca 2014 r.: *O Wystawie Przemysłu i Rolnictwa z 1909 roku w Internecie*. Prelegent: mgr Grzegorz Czepiczek;
- 23 kwietnia 2014 r.: *Mieszkańcy parafii św. Zygmunta w Częstochowie w świetle najstarszych wpisów metrykalnych z przełomu XVI i XVII wieku*. Prelegent: dr Tomasz Nowak;
- 21 maja 2014 r.: *Częstochowianki w obozie koncentracyjnym w Ravensbrück*. Prelegent: dr Judyta Kabus;
- 30 marca 2015 r.: *Walory florystyczne muraw kserotermicznych Wyżyny Częstochowskiej*. Prelegent: dr Barbara Majchrzak;
- 27 kwietnia 2015 r.: *Porosty i ich wykorzystanie w bioindykacji*. Prelegent: dr Agnieszka Bąbelewska, adiunkt w Zakładzie Biologii i Ochrony Środowiska AJD w Częstochowie;
- 25 maja 2015 r.: *Przyroda okolic kamieniołomu Kielniki koło Częstochowy*. Prelegent dr Cezary Gębicki, st. wykładowca w Zakładzie Biologii i Ochrony Środowiska AJD w Częstochowie. Wykład w terenie;
- 30 listopada 2015 r.: *Piewiki – zagadkowi krewni cykad*. Prezentacja pierwszej w historii Częstochowy naukowej monografii miejskiej entomofauny. Prelegent: dr Marcin Walczak – adiunkt w Katedrze Zoologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach;
- 14 grudnia 2015 r.: *W nieznaną ostępy Afryki*. Wrażenia z naukowych wypraw do Namibii. Prelegent: mgr Roland Dobosz – st. kustosz Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu. Prelekcja połączona z poczęstunkiem wigilijnym;
- 25 stycznia 2016 r.: *Dzieje klasztoru na Świętym Krzyżu*. Prelegent: – mgr Czesław Hadamik;
- 21 marca 2016 r.: *Edukacja historyczna w Szkołach Junaków i Młodszych Ochołotników (1941–1948)*. Prelegent: prof. Beata Urbanowicz,
- 25 kwietnia 2016 r.: *Zmiany krajobrazu Częstochowy, związane z rozwojem i upadkiem przemysłu wapienniczego*. Prelegent: prof. Marian Głowacki;

- 30 maja 2016 r.: *Pomnik czołg z placu Chochriakowa w Częstochowie w latach 1975–1991*. Prelegent: mgr Maciej Hyszko;
- 28 listopada 2016 r.: *Jaskinie, wykopaliska i turystyka na wybranych obszarach Jury Polskiej i Morawskiego Krasu*. Prelegent: dr Katarzyna Kasprowska-Nowak (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie);
- 30 stycznia 2017 r.: *Plaży środowisk wodnych Częstochowy*. Prelegent: mgr Krzysztof Pierzgalski.

Interesującym zwyczajem stały się czerwcowe spotkania i wycieczki terenowe, odbywane w najbliższych okolicach Częstochowy. Podczas pobytu w środowisku naturalnym uczestnicy mieli okazję poznać najciekawsze i osobliwe obiekty przyrody nieożywionej, a także rośliny, zwierzęta i ich siedliska – obszary występowania. Celem takich wycieczek były dotychczas: rezerwat ścisły „Sokole Góry” w Olsztynie pod Częstochową – w 2014 r., nieczynny kamieniołom Kielniki koło Olsztyna – w 2015 r., oraz rezerwat ścisły „Zielona Góra” pod Częstochową – w 2016 r.

Pod koniec roku kalendarzowego Zarząd CzTN organizował spotkania wigilijne, odbywane w warunkach kameralnych i połączone najczęściej z promocją kolejnego wydanego tomu „Ziemi Częstochowskiej”.

W omawianym okresie odbywały się też regularne posiedzenia Zarządu Częstochowskiego Towarzystwa Naukowego, podejmujące bieżącą tematykę związaną z aktualnymi problemami CzTN. Łącznie odbyło się 35 posiedzeń Zarządu. Do najważniejszych należały te, na których omawiano stan przygotowań do kolejnych konferencji naukowych, problemy wydawnicze związane z edycją kolejnych tomów „Ziemi Częstochowskiej” i jej nowej struktury – jako przyszłego rocznika punktowanego.

Podobnie jak poprzednio, Zarząd korzystał z uprzejmej gościnności właścicieli Przedsiębiorstwa Handlowego „Halim” s.j. w tym sekretarza organizacyjnego Zarządu koleżanki Iwony Słabosz. Spotkania Zarządu odbywały się w przeznaczonym do tego celu pomieszczeniu firmy przy ul. Wilsona 20/22, gdzie zostały też zdeponowane archiwum i biblioteka Towarzystwa. Firma „Halim” udostępniła do bieżącej pracy Zarządu stanowisko komputerowe, łącze internetowe, drukarkę i materiały biurowe oraz samochód do przewozu książek. CzTN wyraża firmie „Halim” podziękowanie za dotychczasową pomoc i współpracę. Jest też miłym obowiązkiem Zarządu podziękować Pani mgr Beacie Grzance dyrektorowi Biblioteki Publicznej im. Wł. Biegańskiego za częste udostępnianie sali odczytowej oraz gotowość do dalszej współpracy z naszym Towarzystwem, a zwłaszcza dyrektorowi Muzeum w Częstochowie panu mgr. Januszowi Jadczykowi za udostępnianie na spotkania naukowe sali odczytowej w tzw. Willi Generała oraz Sali Reprezentacyjnej w Ratuszu.

Niewątpliwym sukcesem Częstochowskiego Towarzystwa Naukowego jest utrzymanie ciągłości wydawniczej rocznika „Ziemia Częstochowska”. W bieżącej kadencji ukazały się kolejne jego numery, tj.: 39, 40, 41 i 42. Obecnie

w przygotowaniu znajduje się już kolejny, 43 numer, na wydanie którego w tym roku pozyskano już łącznie 4000 zł z funduszu Wydziału Kultury Urzędu Miasta Częstochowy oraz Starostwa Powiatowego w Częstochowie (udział w otwartych konkursach). Podobnie jak w poprzednich latach wydania naszego rocznika podejmuje się Wydawnictwo im. S. Podobińskiego w Akademii im. Jana Długosza, uczelni będącej naszym członkiem wspierającym.

Priorytetowym zadaniem stojącym obecnie przed Zarządem i całym środowiskiem naukowym Częstochowskiego Towarzystwa Naukowego jest podniesienie poziomu edytorskiego „Ziemi Częstochowskiej”, w stopniu i zakresie umożliwiającym zakwalifikowanie naszego rocznika do liczącej się w kraju kategorii z listy Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Efektem podjętych prac organizacyjnych jest skompletowanie składu osobowego Komitetu Redakcyjnego pełniącego funkcję redakcji naukowej periodyku, zespołu recenzentów i dodatkowych redaktorów – językowego (mgr Andrzej Wątroba) i statystycznego (dr Agnieszka Berdowska). Wydawnictwo ciągle „Ziemia Częstochowska” ma dwóch redaktorów naukowych, którymi są: prof. Beata Urbanowicz (w zakresie nauk humanistycznych) oraz dr Cezary Gębicki (nauki przyrodnicze).

Pozyskano już redaktora międzynarodowego, w osobie pana prof. Karela Müllera, dyrektora Ziemskiego Archiwum w Opawie (Republika Czeska), oraz zagranicznych recenzentów: dr Olhi i Konstantina Krainiego – pracowników naukowych Muzeum i Archiwum Ławry Pieczerskiej w Kijowie.

W skład Komitetu Redakcyjnego weszli: Marcei Antoniewicz (Częstochowa), Andrzej Chwalba (Kraków), Julia Dziwoki (Częstochowa), Cezary Gębicki (Częstochowa), Artur Kijas (Łódź), Konstantin Kraini (Kijów), Olha Krainia (Kijów), Karol Müller (Opawa), Mirosław Nagielski (Warszawa), Beata Urbanowicz (Częstochowa), o. Janusz Zbudniewek OSPPE (Warszawa), Dariusz Złotkowski (Częstochowa), ks. Jan Związek (Częstochowa). Trwają prace nad digitalizacją poszczególnych tomów „Ziemi Częstochowskiej”. Dotychczas sześć tomów periodyku jest już dostępnych w wersji elektronicznej.

Zakończono prace nad uruchomieniem (od stycznia 2017 r.) wydawnictwa „on line” „Ziemi Częstochowskiej”. Utworzono stronę na serwerze Uczelni – www.ziemia.ajd.czyst.pl. Niebawem pojawią się też nowe wytyczne dla autorów zgłaszanych publikacji.

Jednym z najważniejszych przedsięwzięć naukowych Zarządu i członków Częstochowskiego Towarzystwa Naukowego w bieżącej kadencji było zorganizowanie dwóch dużych konferencji naukowych.

W dniach 17–18 października 2014 r. zorganizowano konferencję pt. *Częstochowa na początku XX wieku. W 100 rocznicę wybuchu I wojny światowej*. W przygotowaniu tej naukowej imprezy szczególną aktywność i zaangażowanie wykazał mgr Robert Sikorski oraz inni członkowie Zarządu. Przygotowania do konferencji rozpoczęto już w kwietniu 2013 r. (na posiedzeniu Zarządu). W skład powołanego wówczas Komitetu Naukowego weszli: prof. nadzw. dr

hab. Grzegorz Majkowski (przewodniczący), ks. prof. zw. dr hab. Jan Związek, prof. zw. dr hab. Andrzej Zakrzewski, prof. nadzw. dr hab. Marian Głowacki, prof. nadzw. dr hab. Marcei Antoniewicz, prof. nadzw. dr hab. Janusz Spyra, prof. nadzw. dr hab. Dariusz Złotkowski, prof. nadzw. dr hab. Robert Majzner. W Komitecie Organizacyjnym konferencji działali: mgr Robert Sikorski, mgr Iwona Słabosz oraz mgr Zbigniew Stańczyk.

Obrady Konferencji miały miejsce w auli Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego AJD w Częstochowie (udostępnionej nieodpłatnie przez władze Wydziału). W obradach brali udział historycy, archiwiści, badacze – regionaliści, wygłaszając łącznie 24 referaty. Ich tematyka obejmowała wiele rozmaitych aspektów życia mieszkańców Częstochowy i dziejów regionu w latach 1914 – 1918. Omawiana problematyka dotyczyła m.in. ochrony zdrowia, życia religijnego, przemysłu, aprowizacji, ikonografii częstochowskiej, prasy, szkolnictwa, spraw wojskowych i Legionów Polskich. Konferencji towarzyszyła wystawa przygotowana przez dra Aleksandra Gąsiorzkiego pt. *Pieniądze zastępcze dużych emitentów częstochowskich 1914–1918*. Bezpośrednim pokłosiem konferencji były m. in. dwa artykuły prasowe zamieszczone w „Gazecie Częstochowskiej” i „Niedzieli”. Konferencję zaszczyli obecnością m.in. Jego Ekscelencja Arcybiskup Metropolita dr Wacław Depo, poseł na Sejm RP Szymon Giżyński oraz zastępca Prezydenta Miasta Częstochowy dr Ryszard Stefaniak (także jeden z prelegentów).

Materiały pokonferencyjne wydano pod koniec 2014 r. w postaci publikacji książkowej pt. *Częstochowa w czasie pierwszej wojny światowej. Historia. Język. Kultura*. Było to możliwe dzięki wsparciu finansowemu Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Częstochowy oraz zaangażowaniu pracowników Częstochowskiego Wydawnictwa Archidiecezjalnego „Regina Poloniae”. Redaktorem tomu był prof. Grzegorz Majkowski.

Kolejną konferencję naukową zorganizowano w dniach 20–21 października 2016 r., pt. *Częstochowa – przyroda miasta i regionu*. Dotyczyła ona szeroko pojętych zagadnień przyrodniczych oraz problemów ochrony zarówno samych ekosystemów miejskich (tzw. urbicenozy), jak również podmiejskich siedlisk naturalnych. Inicjatorem i wiodącym organizatorem konferencji był Zarząd Częstochowskiego Towarzystwa Naukowego, a współorganizatorami – pracownicy naukowo-dydaktyczni Instytutu Chemii, Ochrony Środowiska i Biotechnologii AJD oraz Muzeum Częstochowskiego. Konferencja została objęta honorowym patronatem przez prezydenta Częstochowy Krzysztofa Matyjaszczyka, rektora Akademii im. Jana Długosza JM prof. dr hab. Annę Wypych-Gawrońską oraz prezesa Ligi Ochrony Przyrody Okręgu Częstochowskiego Janusza Rapalskiego. Patronem medialnym konferencji była „Gazeta Częstochowska”. Sponsorem konferencji zostało Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Okręgu Częstochowskiego, reprezentowane przez dyrektora i prezesa zarządu Andrzeja Babczyńskiego. W obradach konferencji uczestniczyli również gospodarze uczelni,

w tym dziekan Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego AJD prof. dr hab. Małgorzata Makowska-Janusik, prodziekan ds. nauki prof. dr hab. Wojciech Ciesielski oraz zastępca dyrektora ds. nauki Instytutu Chemii, Ochrony Środowiska i Biotechnologii dr Piotr Rychter. W skład Komitetu Naukowego konferencji weszli: dr Cezary Gębicki – prezes CzTN, dr Ewa Kaczmarzyk, dr Anna Śliwińska-Wyrzychowska, dr Barbara Majchrzak. Do Komitetu Organizacyjnego należeli: dr Cezary Gębicki, dr Ewa Kaczmarzyk, mgr Elżbieta Janik, dr Anna Śliwińska-Wyrzychowska, mgr Marek Nowak, mgr Robert Sikorski, mgr Krzysztof Pierzgalski, mgr Aneta Podsiadlik-Frączek, mgr Ryszard Baranowski, mgr Jan Kaczmarzyk, mgr Matusz Pawlak.

Obrady konferencji miały miejsce w auli Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego AJD, a zakończyły się spotkaniem jej uczestników i zaproszonych gości w Sali Edukacyjnej Muzeum Częstochowskiego. Na konferencji ogłoszono ogółem 21 referatów, które przedstawiły w sposób kompleksowy stan dotychczasowej wiedzy o środowisku przyrodniczym miasta i regionu częstochowskiego, a zwłaszcza o walorach przyrody nieożywionej, przeszłości geologicznej, hydrologii i hydrobiologii cieków oraz zbiorników wodnych, szaty roślinnej i fauny, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków i siedlisk rzadkich oraz chronionych. Przy okazji zaprezentowane zostały osiągnięcia członków naszego Towarzystwa w pracach badawczych na obszarze miasta i regionu. Przedstawiono także wybrane aspekty ochrony środowiska oraz sylwetki znakomitych uczonych i ośrodków badawczych, których dorobek złożył się na współczesną wiedzę o środowisku przyrodniczym Częstochowy i regionu. Bardzo ważnym aspektem konferencji była udana próba nawiązania współpracy ze środowiskiem nauczycielskim Częstochowy i regionu, czego dowodem był bardzo liczny udział młodzieży szkolnej w obradach Konferencji. Istnieją solidne podstawy do dalszego rozwijania tej współpracy. Głównym obradom konferencji towarzyszyła sesja posterowa, przedstawiająca wyniki badań 14. różnych zespołów i ośrodków badawczych. Postery te prezentowane były następnie w budynku Muzeum Częstochowskiego przy ul. Katedralnej 8. Tam też zgromadzeni uczestnicy z wielkim zainteresowaniem zwiedzili nowo otwartą wystawę poświęconą społeczności żydowskiej Częstochowy, zatytułowaną „ŻYDZI – CZĘSTOCHOWIANIE”.

Tematyka konferencji pojawiła się także w kilku doniesieniach i artykułach prasowych, a szczegółowe sprawozdanie z jej przebiegu zamieszczono na stronie internetowej CzTN: www.czt.n.a.j.d.c.z.e.s.t.pl. Trwają obecnie poszukiwania funduszy umożliwiających druk monografii przyrodniczej Częstochowy, obejmującej całą dotychczas zgromadzoną i potwierdzoną wiedzę przyrodniczą, opartą o dorobek badawczy różnych środowisk naukowych. W skład monografii wejdą w pierwszej kolejności obszerne materiały pokonferencyjne. Planowany termin opublikowania i promocji monografii przypadnie na koniec 2017 r.

W 2014 r. nasze Towarzystwo Naukowe obchodziło dwa ważne jubileusze, którymi było 80-lecie utworzenia Częstochowskiego Towarzystwa Naukowego

(powstało ono w 1934 r. pod nazwą Towarzystwa Popierania Kultury Regionalnej) oraz związane z tym wydanie jubileuszowego 40. tomu „Ziemi Częstochowskiej”. Wydarzeniom poświęcono uroczyste spotkanie 10 grudnia 2014 r. w Sali Reprezentacyjnej Muzeum Częstochowskiego (w ratuszu miejskim) członków i sympatyków CzTN, połączone z promocją książki ks. profesora Jana Związka pt. 40. tomów „Ziemi Częstochowskiej” oraz jubileuszowego 40. tomu „Ziemi Częstochowskiej”. Prezentowane prace dowodziły ciągłości badań i aktywności naukowej członków Towarzystwa w różnych warunkach dziejowych i stanowiły satysfakcjonujące podsumowanie dotychczasowych naszych dokonań. Obrady obfitowały w osobiste refleksje i wspomnienia członków CzTN.

Do indywidualnych osiągnięć naukowych członków Częstochowskiego Towarzystwa Naukowego w bieżącej kadencji zaliczyć należy ukończenie przez mgra Zbigniewa Stańczyka pełnej *Bibliografii historii Częstochowy i regionu częstochowskiego*, a także *Bibliografii środowiska przyrodniczego Częstochowy i regionu częstochowskiego*. Zarząd Towarzystwa podejmuje działania zmierzające do pozyskania funduszy na wydanie tego dzieła w 2017 r. Część bibliografii dotycząca tematyki przyrodniczej opublikowana zostanie w przygotowywanej monografii przyrodniczej Częstochowy.

Osiągnięciem artystycznym były kolejne autorskie wystawy fotograficzne kol. Marka Nowaka, pt. *Bajkał – Oko Syberii* – wystawa zorganizowana w dniach od 3 lipca do 8 sierpnia 2014 r., *Świat w lustrze wody. Świat w kropli wody* – otwarta od 8 października do końca listopada 2015 r., oraz prezentacja będąca pokłosiem zainteresowań kolegi fotografią przyrodniczą pt. *Mikrokosmos* – czynna od listopada do 15 stycznia 2017 r. – wszystkie wymienione miały miejsce w Bibliotece Publicznej im. dra Władysława Biegańskiego w Częstochowie (al. NMP 22) i zostały objęte honorowym patronatem CzTN.

Szczególnym wyróżnieniem było odznaczenie 25 stycznia 2017 r. przez wicewojewodę śląskiego Mariusza Trepkę naszego kolegi mgra Wojciecha Jona Medalem „Zasłużony dla Kultury Polskiej”. Na tej samej uroczystości wyróżniono także członka CzTN mgra Janusza Jadczyka – dyrektora Muzeum Częstochowskiego.

Wielu członków naszego Towarzystwa uczestniczyło w ważnych wydarzeniach naukowych i kulturalnych; m.in. mgr Zbigniew Stańczyk brał czynny udział w konferencji 10 grudnia 2014 r. *Biblioteka – Centrum Promocji Czytelnictwa*, gdzie wygłosił referat pt.: *Bibliografia regionalna Częstochowy i regionu częstochowskiego. Zagadnienia opracowania i metodyki*.

Prof. Grzegorz Majkowski 14 listopada 2014 r. wystąpił z wykładem o licznościowym na 57. Zjeździe Naukowym Polskiego Towarzystwa Chemicznego i Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego, gdzie honorowym gościem zjazdu był prof. Eichi Negishi – laureat Nagrody Nobla. Prof. Majkowski uczestniczył ponadto w I Kongresie Towarzystw Naukowych: *Towarzystwa naukowe w Polsce. Dziedzictwo, kultura, nauka, trwanie*. Warsza-

wa 17–18 września 2013 r., przedstawiając w swoim wystąpieniu dorobek i problemy naszego Towarzystwa.

W ramach rozwijanej współpracy CzTN z innymi organizacjami naukowymi i pozarządowymi na uwagę zasługuje inicjatywa wiceprezes CzTN prof. AJD dr hab. Beaty Urbanowicz, która nawiązała kontakt z pracownikami naukowymi Muzeum Narodowego Kijowsko-Pieczerskiej Ławry, deklarującymi współpracę z naszym Towarzystwem (jako jego czynni członkowie). Za pośrednictwem wyżej wymienionych osób CzTN nawiązało kontakt z Ukrainian Association of Researchers of Christian Antiquities of Central and Eastern Europe – UARCA – towarzystwem reprezentującym środowisko naukowe Kijowa. Planujemy w przyszłości podjęcie wspólnych inicjatyw badawczych, zwłaszcza w zakresie dziejów i znaczenia wiodących ośrodków religijnych naszych krajów.

Nawiązano kontakty z nauczycielami i działaczami Ligi Ochrony Przyrody – oddziału częstochowskiego – w zakresie przyszłych wspólnych działań edukacyjnych związanych z przyrodą regionu częstochowskiego i jej ochroną.

Z uwagi na niewielkie zainteresowanie otwartym konkursem pt. „Częstochowa – miasto i region w fotografii przyrodniczej” w kategoriach: *Pejzaż*, *Portret*, *Uchwycone w kadrze* oraz *Przyroda w naszych rękach*, nie udało się zorganizować planowanej wystawy fotograficznej (koniec 2016 r.). Nadal jednak zachęcać będziemy do nadsyłania prac fotograficznych, które posłużą (za zgodą autorów) do ilustrowania przygotowywanej obecnie monografii przyrodniczej miasta.

Począwszy od 1 stycznia 2016 r., została zmieniona strona startowa naszej witryny internetowej: **www.cztn.ajd.czyst.pl**, której pomysłodawcą, współtwórcą, a także administratorem jest kol. Marek Nowak. Wykorzystane zostało nasze logo z łacińską i angielską nazwą Towarzystwa. Zmiana spotkała się z życzliwym przyjęciem naszych członków.